

Szerkesztési iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. Rábely Miklós könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitors térfogata . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legegyszerűbben posta utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal veszi fel.

„Nem úgy van már, mint volt régen.”

E vélemény tápláló talajra talál a népnél, mert arra nehezül legtöbb anyagi kötelesség, s a nép az, melynek boldogságától függ a társadalom java; a nép, mely úgy vélekedik a jövő felett, hogy az terheit leveszi róla; sovárogo utánna s eszméit fohászokba temeti, mert mindig úgy tűnik fel előtte a jövő, mint hanyag iskolás fiú előtt az iskolaház: eljut oda, de csak akkor, ha kibuvója nem akad. — S nem állnak-e Montesquieu ama szavai a népről: „Hogy az mindig vagy igen sokat tesz, vagy igen keveset. Néha százezer karral mindent feldul, néha százezer lábbal féreg gyanánt mászik?”

Az első nem mindig alkalmazható, de az utóbbi, a nép bajvívó szellemének dögleletes mázskálódása még csak pocsolját sem változtat.

Népnélkül a vesztelés uttorója, a népoktatás folytatatólagos, csaknem nélkülözhetlen eszköze a jó könyvek és hírlapok olvasás.

Valljuk meg azonban, hogy ezzel még népnél nemcsak hogy nem sokat törődik, de konok hitelenségében, még rossz akarata is veszi utbaigazitóinak működését és talán cynicus mosolyal fogadja azt, mit voltaképp lelkesült érzellemmel kellene fogadnia. Tehát népnél nem hisz tanítóinak. Pedig sem család, sem társas élet nem képzelhető a másoknak ösztönzésében, igazmondásában és jóakarataiban helyezett bizodalom és így hit nélkül.

Maga a gyermek is csak hiszi, hogy valóban azok szülei, kiket ő tart azoknak. Hitelességre számít és hinni kénytelen az egész társadalom, nemcsak az adás-vévében, hanem a törvénykezésben, mely csaknem kizárólag a tanuknak adott hitelen épít, nemcsak a kormányzásban, tisztviselőt, katonát hiteltétellel igyekeztve a hűségben megtartani, de még a leggyengédebb viszonyok, barátság és házassági kötelék fentartása végett is.

Már most nyilván ki lehet mondani, hogy miként is érdekelné népnél gyermekének taníttatása? hogyan is foghatná fel a népiskola értékét? A mit

tesz, azt törvénytábla kötelessége lerovásának tartja, s egyébrek nem, ha ugyan ez is kielégítő volna. (!)

Nem úgy áll ez a hazai német községekben, hol nemcsak az iskolára, községi szolid rendtartásra, de az önművelődésre is kiterjed, bárcsak némileg is a földész figyelme. Az iskolák könyvtárakkal rendelkeznek, a jobb-móduak hírlapokat hordatnak s a szegényebb sorsúkat is részletetik a szellemi táplálékban. Mondjuk rá itt, hogy nálunk a szellemi táplálék a spiritus.

Minő fájdalmat okoz egy jó hazafi szívében idegen elemekben tudva hazáját, honfiai kozmopolitikus gondolkodásmódja életelő fekélyeinek orvosolhatatlansága!

Fanyar életkérdés leadne ránk nézve, ha a sorsban keresnők a hibát, ha nem kutatnók fel tömkelegesen különlegességeit romlott kedélyünknek, ha csapásokat látnánk a viharokat követő éltető záporban, s a száraz mérsékelt politikussal döngetnők a nagyzás hóbertjét. — míg a hóbert árnyait a nép sohajának miertségét csak a jövőre bizni érdemes fogalomnak tartjuk

Itt Meneniusz meséje jut eszembe, melyet méltán megfordíthatok Montesquieu szavai ellenében, de Rousseau mondását: „hogy ha egy nép rosszat akar magának tenni, ebben őt senki sem akadályozhatja,” kipótolhatom azzal, hogy ki sem vethet gátat ama jellemes törekvéseknek, melyek csupán a hazai érdekek körül forgatódva, a nép boldogítására csak egy mikromilligrammnyi irt tesznek a hazaszeretet mérlegébe. (Pedig mily óriásokat művelhetne közigazgatásunk!)

Azonban látni lehet még Montesquieu szavait a népnél, mert a nép úgy sobajt fel: „Nem úgy van már, mint volt régen!” **Nemethy Kálmán.**

Torontálmegye felirata.

Torontálmegye közgyűlése a községi takarékpénztárak behozatala s az állami tüzbiztosítás keresztülvitele tárgyá-

ban feliratot intéz a képviselőházhoz, melyet mi is, — mivel a legközelebb tartandó megyebizottsági közgyűlésnek ennek partolása egyik tárgya leend, de általános közérdekű voltánál fogva előleges tájékoztás végett egész terjedelemben közlünk:

Mélyen tisztelt képviselőház!

Évek hosszú sora óta legégetőbb bajaink egyikét az képezi, hogy kisbirtokosaink és kisparosaink hiteligényei megfelelően ki nem elégíthetők, a mely hiány annál nyomasztóbb, miután az illetőket a gazdaságuk természeténél fogva rájuk nézve uzsora jellegével bíró váltóhitel igénybevételére kényszeríti, mely előbb-utóbb pusztítólag kell, hogy fellépjen, nemcsak a munkásság gyümölcseit emészten fel, hanem az álló tőkét is megtámadván.

Elismerte ezen kérdés égető voltát a mélyen tisztelt képviselőház is ismételtelen, és különösen akkor, midőn a kisbirtokosok országos földhitelintézetének állami támogatását törvénybe iktatta.

Azóta a helyzet eléggé ismeretes okoknál fogva lehetőleg még rosszabbra fordult és középosztályunk elszegényedése szembetűnően tovább haladt, újabb bajt idézven elő, illetőleg nevelvén negygyá, t. i. községeink anyagi helyzetének rohamos aláhanyatlását, mi felette káros és bénító hatással van nemcsak a községi igazgatásra, hanem egész közeletünkre is.

Örömmel kellett tehát fogadnunk minden eszmét, mely alkalmasnak látszott arra, hogy ezen bajok egyikén vagy másikán segíteni képes, annál inkább tehát olyant, mely mintegy hivatottnak látszik arra, hogy ezen máskülönben is összefüggésben álló égető kérdéseket együttesen vezetni sikeres megoldásra; értjük a községi takarékpénztárak intézményét.

A kérdés minden oldalú és alapos megfontolás után azon meggyőződésre jutottunk, hogy a községi takarékpénztárak mindkét bajon egyszerre és alaposan segíthetnek, a mennyiben nemcsak hathatós támogatóvá fognak válni a községek hanyatló pénzügyi viszonyainak és emelésére fognak szolgálni azok vagyonosodásának, hanem legalkalmasabbak a fentérintett égető hitelszükségleten is legelőcsöbber és legmegfelelőbb módon segíteni; mindenesetre sokkal jobban és előcsöbber mint a magánhaszonra és nyereségre dolgozó s a kereskedelmi hitel igényeit első sorban szemelőtt tartó különféle bankok, takarékpénztárak és hitelintézetek. Ezen gazdasági viszonyainkra való általános és jótékony visszahatása az intézménynek azonban csak akkor remélhető, ha az általánosítottatik és minden községre nézve egyaránt kötelezővé tételük akár önállóan, akár más községek társaságában.

E mellett tagadhatlan az is, hogy nem minden köz-

TÁRCZA.**Terhes felhő . . .**

Terhes felhő borítá be az eget,
Sötét bánat dulja az én keblemet.
Terhes felhő a kék égen elhalad, —
Hej! de az a sötét bánat a szívembe ott marad.

Bűsűt intett a fénylő nap sugara,
És a földre ráborult az éjszaka.
A sötét éjt piros reggel váltja fel,
Az én szívem, szegény szívem akkor is csak bíra kel.

Kis kertemben egy szép rózsza virágzott,
De a vihar szétépte e virágot.
Elkapdosta minden egyes levelét,
Pedig csak ez gyógyíthatná beteg szívem nagy sebéit.

„Beh szomorún szól a falu harangja,
Hisz a falu legszebb lányát siratja.”
Ronesolt szívem szemfedője ő neki
Arva lelkem a szép rózsát mély keservvel temeti.

Szabó József.

A varrónő.

(Rajz.)

Ugyan melyik férj volna képes valamit megtagadni a feleségétől, ha ez szép?

Szépen oda simul melleje, átkarolja nyakát hófehér karjával s ábrándos szöke — vagy ha jobban tetszik — barna fejeeskéjét férjé vállára hajtva gyöngéden, lágyan — akár csak egy szerelmi vallomást — fülébe sugja: „Végy nekem új ruhát!”

Nincs olyan férj, a kinek a szíve meg ne lágyulna az ilyen kérésre — az első három esztendőben. —

Az én szegény Czibor barátom is ekképen járt.

Az ő szép kis feleségekéje is nyakára fonta hófehér karját, oda simul szorosán ő hozzá, vállára hajtotta göndör fűrtű fejeeskéjét, sőt még egy édes esókkal is megtoldotta a csábító eszközöket s úgy sugta a boldog férj fülébe: „Édes Pistukám, csináltass nekem új ruhát!”

Pista felsőhajtott, de már meg volt hódítva.

— Jól van kedvesem. — mondta — hát csak rendelj szabódnál; egygyel több vagy kevesebb a kontón, már az nem sok különbséget tesz.

Hanem a szép kis menyecske arca nem vidult fel e szavakra mint máskor, sőt komoran, dunnyogva húzódtott vissza férjé felé.

— Hogyan? Hát nem örülsz neki? Jól van! Hát ne rendelj, én abba is bele nyugszom.

— Persze te belenyugodnál, hogy a feleséged a tavalyi ruhájában járjon, szől duzogva a nőcske.

— De hát Istenem mit csináljak?

— Mit? — majd megmondom én, gyere ül le ide mellém.

És a kaczér menyecske oda húzta férjét maga mellé a pamlagra.

— Látod, ez a szabó a kinek én mindig ruhát csináltatok, borzasztó csuf maskarákat készít.

— No én nem vettem észre, legalább a számlái mindig meglehetősen előkelők voltak.

— Igen, mert mindig hiteltre dolgoztattunk nála, nem végezte pontosan a dolgát, mindenféle rongyot ránk kényszerített s még drágán is megfizette.

— De hát édesem, mit tehet mást egy magyar királyi miniszteri titkár, minthogy keres egy szabót, a ki a hónap végéig hitelez, miután nem lehet kiszámítani, hogy a ruha mindig a hónap végén szakadjon ki. Párisból nem hozhatok készpénzen ruhát.

— Oh! sokkal okosabb a te kis feleséged, hogy sem ilyen áldozatokat kívánna tőled!

— No ennek igen örvendek.

— Találtam ki egy módot, a melylyel olesó pénzen segíthetünk a bajon.

— És az?

— Ide fogadunk egy varrónőt! Ugye kitűnő eszme?!

— Ide?! egy varrónőt?!

— Nos? mi van ebben különös? Én nem vagyok féltékeny.

— Az még megtiszteltetés rám nézve, de ide a mi házukhoz egy idegent?

— Már pedig meg is beszéltem vele.

— Kivel?

— A varrónővel, Izabella kisasszonnyal.

— Ah igen Izabella kisasszonnyal és Izabella kisasszony kétségkívül sietett kegyesen elfogadni e meghívást.

— Sőt ellenkezőleg, nagy rábeszélésembe került, hogy megígérte.

— No ezért ugyan kár volt sokat fáradni.

— De kérlek gondold meg, hogy mennyivel előcsöbber kerül a ruha. Hát kérlek halgass csak ide, az egész ruhára kell 30 gomb, ha a szabónál csináltatjuk a ruhát, ő okvetlen 3 egész tuczatot számít fel s így hat gombbal többet fizetünk, tízenegy és fél meter esipke kell, ha a szabónál . . .

Szegény Pista szónéklül bele egyezett és ment a clubba.

Midőn estefelé hazatért, szobáit teljesen felfordulva találta, minden butorदार el volt mozditva helyéről, a padlón a szobaleány tánczolt a fényező kefével s a menyecske bekötött fejével, keztyűs kezzel perolta a divánokat és székeket.

— Az istenért mi történt itt? kérdezte ijedten a férj.

— Mi? hát holnap jön Izabella kisasszony s csak nem találhat mindent piszkokban és rendtelenségben?

Szegény Pista szó nélkül fordult ki s ment a clubba. Reggelként Czibor barátunk rendesen kilencz óra után szokott felkelni, mert a féle miniszteri titkár elégnék tartván tíz órakor menni a hivatalba.

De inne mi történik?

Már reggel hét órakor erősen költögeti valaki.

Felnyitja álmos szemeit s feleséget pillantja meg.

— Oh te vagy Vilma, hát ilyen korán felkeltél s gyöngéden magához vonja, hogy megcsókolja.

— Hagyj el! — felel a menyecske s kirántja magát a férje karjai közül, — most nem érek rá.

— Nem érsz rá esókolózni? — kérdi elhúlve a férj — eddig mindig ráértél!

— Igen, de most Izabella kisasszony jön.

— Ah, Izabella kisasszony? Az már más.

— No ne esókolódjál, hanem kellj fel; mit szólna ha így találja?

És szegény Czibor barátunknak, a ki minden áldott nap kilencz órakor kelt, felkellett 7 órakor kellnie.

Czibor barátunk békén lenyelte a keserű falatot, — de egy kis édes kávét is akart volna rá hörpenti, becsöngette hát a szobaleányt.

— Hozza be a kávét!

ség rendelkezik azon anyagi és szellemi tőkével, mely ezen intézmény életbeléptetésének és fenntartásának előfeltételét képezi; valamint nem lehet egészen figyelmen kívül hagyni azok aggodalmait sem, kik a községi kezelésben a kellő megbízhatóság hiányában nem elég biztosítékot látnak arra nézve, hogy az intézmény érintett kettős célját mindenütt elérhesse.

Mindzen tekintetek szükségessé tennék, hogy az intézmény életbeléptetése ne a magánkezdemenyezés esetlegre bízassék; nem csak azért, mert félt, hogy a magában egészséges és éltrevaló intézmény itt-ott visszaélésekre szolgáltatván alkalmat, másokat annak felállítását elriaszthat; hanem azért is, mert ily módon az intézmény a községi közigazgatási szervezettel s organikus összeköttetésbe alig volna hozható, és a törvényhatóságnak nélkülözhetlen ellenőrzése alá alig is lenne vonható.

Veleményünk szerint ez a törvényhozás útján volna legegyszerűbben eszközölhető, mely különben már azért is szükséges volna, hogy az olesó hitel lehetővé tételé czéljából ezen intézetek összes ügyleteinek bélyeg- és adómentesség biztosítások.

Midőn tehát a községi takarékpénztárak általános és kötelező behozatala iránt mielőbb törvényhozási intézkedések megtételére eszerezünk, egyben a Mélyen tisztelt Képviselőház becses figyelmét a kötelező tüzbiztosításra is felhívni bátorkodunk. — Mert azon meggyőződésben vagyunk, hogy azon roppant veszteségek, melyek nemzeti vagyonunkat évenként azon közönbösség folytán érik, mellyel népünk zöme még mindig a tüzbiztosítás iránt viselkedik, elkerülhetők és számos gazdaság a végpusztulástól megmenthető volna, ha a kötelező tüzbiztosítás törvényileg kimondatnék. Az e tekintetben kinálkozó módok között a magunk részéről legalakmasabbnak tartanók, ha az állam venné kezébe az ügyet, mely esetben a központosításnál és azon csekély munkánál fogva, melyet annak vezetése az adókezeléssel kapcsolatba hozva okozna; nemcsak biztos, de olesó is lehetne a biztosítás.

Mély tisztelettel kérjük emélfogva, méltóztassék e tárgyban is mielőbb törvény által intézkedni.

Kelt Torontálmege törvényhatósági bizottságának Nagy-Becsereken 1884. évi márczius 10-én és folytatva tartott rendkívüli közgyűléséből.

A megye közönsége nevében:
Rónay, főjegyző.

Levelezés.

Sajó-Gömör, 1884. aug. 12.

Az élet sokoldalú követeléseivel szembe gyakorta halljuk a panaszt azoknak ajkáról, a kik e megszokott régihez ragaszkodva, nem képesek vagy nem akarnak az óriási léptekkel haladó kor színvonalára felemelkedni, hogy nincsenek többé a nemesért, jóért lángoló s az előhaladásért ápoló szívek, hogy az önfeláldozó lelkesedés tüze kialudt, a társadalmi életben nem látni többé a buzgó s áldozatra kész ösök szellemét, szóval, hogy a földhözragadt anyagiság tartja fogva a mai kor szellemét. Pedig mily igaztalan e vád, hiszen épen a mai kor nemzeti életünk emelkedésének fénykora. — A nemzet jobbjai, — egyrészt mélyen átérve azon hátramaradást, mely nemzetünket a többi európai cultur népekhez való viszonyában jellemzi s más részt megértve a kornak azon intő szavát, mely azt mondja, hogy egy nemzetet csak azon szellemi képesség, értelmi tevékenység és munkásság teheti virágzóvá, nagygyá, hatalmasá, melyet annak tagjai kifejeznek, — félretelve a szűkkeblűséget mindenütt a jöteknység fátylát lobogtatják s fokozott erővel, lázas tevékenységgel munkálkodnak a tudomány és művészet haladásán, az ipar és földművelés felvirágoztatásán.

E magasztos eszme vezérelte megyénknek lánglelkű fiát nagyságos Szentiványi Miklós urat is, midőn az a sajtógömöri fényes múlttal bíró gymnasium helyén, midőn az a nyomasztó körülmények súlya miatt más hason jellegű tanintézetekkel nem versenyezhetett s az új országos törvények kívánalmai szerint nem szervezkedhetett, a megyé-

— Az istenért mit gondolsz? — kiálta fel ijedten a menyecske. — meg kell várunk Izabella kisasszonyt, még megaprehendálna.

— Hja ha Izabella kisasszony megaprehendálna? — sohajt a korán kelt férj, és már ő is ohajtozza, hogy csak jöjjön minél előbb az Izabella kisasszony.

De ő még mindég váratott magára. A kávé elhűlt, az asszony duzzogott s a férj reggeli nélkül ment a hivatalba, a hivatalba összeveszett a főnökével — s ezt mind Izabella kisasszony miatt.

Mikor aztán délben haza ment Czibor, végre megláthatta — őt.

Csuf volt mint az éjszaka.

Czibor futott egyenesen irószobájába.

De itt borzasztó látvány tárult szeméi elé: fel volt forgatva az egész szoba, iróasztaláról az iratok lehajva, s minden telerakva ruhaszövetekkel, gombbal, szalaggal, czérvával . . .

Mikor az ebédő asztalhoz ült, koresmából hozott ételt találtak fel, mert nem értek rá főzni Izabella kisasszony miatt. S egész ebéd alatt hallgatnia kellett, Izabella kisasszony szemérmes nyilatkozatait, hogy ő mily erényes, bár majdnem minden bálnál ostrom alá vették, de ő a Nagyságos asszonyokat soha sem csalta meg.

És ez így tartott 8 napon át, a míg csak a ruha el nem készült.

A 9-ik napon aztán felöltötte az új ruhát a boldog menyecske s bemutatatta az agyon gyötört férjnek.

Savanyu arccal fogadta szegény Czibor a feleségét, hanem alig tekintett végig az új ruhán, göresös kacagásban tört ki.

— Az istenért micsoda maskarát vettél magadra?

— Maskara? — kérdi hűledeve a menyecske, — hiszen ez az új ruha, a mit Izabella kisasszony csinált!

Hanem mikor a tükörbe tekintett a menyecske, egyszerre megeredtek a könnyei szegénynek s sirva kérte a férjét, hogy — csináltasson neki egy új ruhát, ha mindjárt hitelbe is.

Szegény Czibor pedig sok esztendeig megemlegette a varrónőt, Izabella kisasszonyt; de mindig hozzá tette sohajtra: „Csak legalább — szép lett volna!”

Porzolt Kálmán.

nek s közelebb a vidéknek jöfffogott érdekében 50.000 frtnyi tőkével egy „polgári ipar-gazdasági iskola”-nak alapját vetette meg.

Ez iskola folyó év szeptember elsején nyitattik egyelőre két osztállyal s folyó hó 3-án a pártfogóság által választott három tanárral. A régi kis gymnasium szép misiót teljesített, élesztgetvén különösen a felső megyék szláv ajku gyermekeinek szívében a hazaszeretnek szent tüzet; az új intézet ezen czélja mellett a gyakorlati életbe vágó tudományok tanítása által jőzan gondolkodásu polgárokat, értelmes iparosokat fog adni a társadalomnak. Azon mesés olesóság pedig, mely Sajó-Gömörön található, lehetővé teszi még a szegényebb sorsu szlávok gyermekeinek is az iskoláztatását.

Bence Sámuel, i. igazgató.

Nyílt kérelem.

Midőn Schlosser K. L. baki-műalmi részvények aláírására kitézett s e helyen is közölte polt zárhatáridő már folyó évi augusztus végével lejárand.

Minden t. cz. ki a kapott részvényaláírási ívet még vissza nem küldte s aláírási szándékát velem még nem tudatta,

tiszteletteljesen megkerestetik, sziveskedjék a kapott aláírási ívet, akár történt azon aláírás vagy nem. — aláírás esetében pedig — részvényenkint 20 frtnyi első részletfizetéssel, még folyó évi augusztus hó lefolyása előtt kezeimhez juttatni, hogy az illető aláíróknak az ideiglenes részvényjegyeket kiadhassam s az alakuló közgyűlés mielőbbi összehívására iránt előre tájékozva legyek.

Kelt Rozsnyón, 1884. aug. 16.

Tisztelettel, az alapító társak nevében
Tirschér István, alapító.

Nyilvános köszönet.

Azon hazafias aldoztatásért, mellyel Saághy Zsigmond szinagógát ur egyetünk rendes tagjai részére, a színi előadások gyakoribb látogathatása czéljából, a földszinti jegyeket féláron rendelkezésre adni sziveskedett, kedves kötelességünknek tartjuk hálás köszönetünknek kifejezést adni s e körülményt hírlapilag közönségünk tudomására juttatni. — Kelt a rimaszombati iparos segédök önképző-és segélyegylete választmányának 1884. évi augusztus hó 14. napján tartott üléséből.

Fudalla Sándor, h. titkár. Kacska Dániel, alelnök.

Felhívás.

Szab. Rimaszombat r. t. város képviselő testülete 280/83. sz. határozatával a város tulajdonához tartozó kurinez pusztnak az állam által épített földműves iskolában három alapítványi helyet tett rimaszombati polgárszülök gyermekei részére, annak betöltése iránti jogát magának fentartván.

Mivel ezen földműves iskola a folyó évi november hó 1-én megnyílik, ezen alapítványi helyek betöltésének ideje s szükségé beállott.

Minélfogva felhívtnak az ezen iskolába belépni s az alapítványi helyet elnyerni kívánók, hogy ez iránti kérvényeket Rimaszombat város tanácsához czimozva s a következő okmányokkal felszerelve f. é. szeptember hó 15-éig adják be.

1. Városunkbeli polgári jog, esetleg ha városunk ezen alapítványok élvezésében nemesak itteni polgárszülök gyermekeit kívánja részesíteni, itteni illetőség avagy megyebeli állandó lakás.

2. Betöltött 17 éves életkor.

3. Erős, egészséges testalkat.

4. Iskolai és községi bizonyítvány által igazolandó jó erkölcsi magaviselet.

5. Annak igazolása, hogy a folyamodó nyelvtanilag helyesen írni, folyékonyan olvasni és a négy alapművelettel számolni tud.

Kelt Szab. Rimaszombat város képviselő testületének 1884. augusztus hó 19-én tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

Hírek és vegyesek.

Augusztus 18-ikát mint Ó felsége születés napját Rimaszombat városa is megünnepelte. — Az ez alkalommal tartott istentiszteletet a róm. cath. templomba Mészáros Bálint esperes-plebános végezte fényes segédlettel. — Ott voltak a megyei, törvényszéki, városi tisztviselők, az adóhivatal tagjai, valamint a városunkban időző katonatisztek és más hivatalos személyek egytől-egyig.

Személyi hírek. Biasini Domonkos országgyűlési képviselő a Rima halainak tanulmányozása végett városunkban töltött egy pár napot. — Ferdinand, az ifju Coburg herceg incognito meglátogatta Rimaszombatot és a balogi uradalmat. — A kataszteri bizottság tagjai névszerint Dávid János Arvából, Mihálik Dezső, Bornemisza László Gömörből, Plachy Zsigmond Nógrádból és Rózer Vilmos kir. tanácsos, mint a kormány megbízottja, e héten kezdték meg a rimaszombati kerületben szemleutjakat.

A rimaszombati egyesült prot. gymnasium pénztárnokáa Lengyel György, segédtanárává pedig dr. Veres Sámuel választott meg.

A miskolci iparkanara területén Gömörmege székhelyén az ipartanácsba bevalasztottak: Schlosser Albert (Rozsnyó) és Broncs István (Rimaszombat), póttagokul: K. Szabó József és Tibély Zsigmond, mindkettő Rimaszombatból.

Meggyűlés. Az őszi megyebizottsági közgyűlés — mint halljuk — folyó évi szeptember 15-ikén leend

A gömörmegeben megüresedet központi árvagyami hivatalra Polgári Károlyt, Batta Samut és Bányay Ferenczet emlegetik.

Tájékoztásul ide iktatjuk a rimaszombati egyesült prot. gymnasium múlt évi értesítőjéből a jövő 1884/5-ik tanévre vonatkozó utasításokat, melyek szerint a javító-és pótvizsgák folyó évi aug. hó 28—30-ik napjain tartatnak meg; azon tanuló, ki egy tantárgyból nyert elégtelen osztályzatot, a tanári kar engedelmével; ki két tantárgyból, csak az egyházi főhatóság engedélye folytán tehet javító vizsgát, ki több tantárgyból bukott, osztály ismétlésre ut-

sítatik. — A beiratások és főlvételi vizsga szept. 1—4. napjain tartatnak meg; főlvételi vizsgát tartoznak tenni az 1883. XXX. t. cz. 12. §-a értelmében azon tanulók, kik nyilvános real- vagy polgári iskolából akarnak át lépni a gymnasiumba. Nem mulaszthatjuk el egyszersmind a szülők és gyámok figyelmét felhívni az iskola jól rendezett táptintezetére, melyben egy növendék az egész iskolai éven át ebédet és vacsorát kellő kenyérmennyiséggel 42 frt 40 krért kap, tehát oly olesón, mint a hazai hasonczélú intézetek között sehol sem. A tandij egész évre 18 frt, melynek első fele szept. 15-ig, a második fele febr. első felében fizetendő. — Azon tanulók, kik táp- és tandij el-vagy leengedésre igényt tarthatnak, kérvényeiket teljesen felszerelve (vagyonlansági és iskolai bizonyítványokkal) folyó hó 30 ig adják be.

Halálozás. Kövecsesi Dancs Gyula, Gömörmege központi árvaszékének egyik buzgó hivatalnoká mult ki ma egyhete egy véletlen lövés következtében kövecsesen, hova rokonai látogatására rándult ki. Ugyanis több társával vadászni ment s vadászat közben egy szilvát áruló asszony-nál találkoztak, kitől egy kosár szilvát vettek. Hogy ezt annál kenyelmesebben fogyaszthassák, fegyvereiket egy hangyabolyra támasztották s míg társai a fegyvert lebocsátva tettek le, addig ő puskája kakasait felhuzva hagyta. A fegyver valószínűleg önsulya által a porhanyos magaslaton megcsuszamlott s egyik csőve eldőrdült. A lövés szétszaggatta ballóának izmait a térdén alól, s társai fejüket vesztvén a közel faluba és tanyákra szaladtak a helyett, hogy az elvár-vez megakadályoztatása végett a lábát térdén felül átkötötték volna. A sok vérvesztés következtében teljesen el-alélva szállították be Kövecsre, hol csakhamar elhunyt. Halálát özvegye és egyetlen leányán kívül a rokonok, barátok és tisztársak egész serege gyászolja. — A család következő gyászjelentést adta ki: Özvegy Dancs Gyuláné született Lukács Ilona és leánya Erzsike, ugyszintén özvegy Dancs Páláné született Györgymester Terézia, valamint Lukács Béla, Ida özvegy Mészáros Kálmáné, Jolán és Malvin gyermekeivel; Arpád, Géza és Irma, valamint Dancs László mélyen megszorodott szívével jelentik a felejtethlen férj, apa, fia, sógor illetve rokon Kövecsesi Dancs Gyula ügyvéd és megyei központi árvaszéki közgyámok, folyó évi augusztus hó 17-én hirtelen történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó évi augusztus hó 19-én, d. e. 10 órakor fog a kövecsesi sírkertben a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Béke lengjen porai felett!

Gyászjelentés. Horváth József és Mária, — Horváth László nejevel Jászky Idával valamint gyermekeik: Kálmán, Sarolta és Gyula. — Horváth Elek, Amália, Katalin, Anna és Erzsébet férjével Jászky Istvánnal és gyermekük Béla. — öz. Horváth Istvánné szül. Szilassy Katalin gyermekével Margittal, — öz. Jászky-Volgy Mária, valamint a nagyszámú rokonság nevében is mélyen megszorodott szívével jelentik; testvérük, atyjuk, nagyatyjuk, apósok, illetőleg násza Id. Horváth László, folyó évi augusztus hó 18-án, délutáni 2 órakor, a halotti szentségek ajtatos főlvétele után, élete 74-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos kimúltát. A boldogult hült tetemei f. hó 20-án d. u. 3 órakor fognak a r. kath. vallás szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 21-én fog az Urnak bemutat-tatni. Béke poraira!

Haladunk. Meg el se oszlott a diadal mámorá, mely városunkat érte akkor, midőn dalárdánk az első díjak egyikét hozta el a miskolci országos dalár-versenyről, már ismét egy új, bár inkább városunk és vidékét érdeklő ünnepléses ünnep jévezhetünk fel. — Ugyanis a rimaszombati tűzoltó-testület, mely alig 40—50 taggal alakult meg, ma már 112 tagot számlál, minek folytán az ujonnan belepők „fogadalomtétel” elhalasztatlanná vált. — A parancsnokság ez ünneplés megartását mára tüzte ki s mi meg-vagyunk róla győződve, hogy azok, kik egyesültek azért, hogy tűzveszély esetén segélyt nyújtsanak polgártársaiknak, örömmel teendik le a fogadalmat a város előjárósága s a főparancsnok előtt. — Ez annyival is kívánatosabb, mert már eddig is több biztosító-intézet ajánlott fel segélyt, e testület számára. Elég legyen ezek közül felemlíteni „Az első magyar biztosító társulat”-ot, mely 30 frtot s a „Foncierre-Pesti”-t, mely 10 frtot utalványozott egyletűnknek.

A rimaszombati dalárda választmányá Bodor István elnöklete alatt ülést tartott, melyben tekintettel arra, hogy alig 6 éves fennállása után dalárdánk a hazai hasonczélú intézetek között, mint a legközelebbi versenyen ki-tűnt nem utolsó helyre küzdötte fel magát, elhatározottat, hogy ezután fokozott buzgalommal fogja magát tökélyesbíteni s a két év múlva Pécsen rendezendő országos dalár-versenyen ismét sorompóba lép. Excelsior!

A budapesti állami közép-ipartanodában (VIII. kerület bodzafa-utca 28. sz.) a beiratások f. évi szeptember hó 1-én kezdődnek s 15-éig tartanak. — Az új iskolai évből az intézetnek hat szakosztálya nyílik meg, ugymint: építészeti, gépészeti, két vegyeszeti, a fém-, vasipari és faipari szakosztály, a melyekben építő-mesterek, pallérok, akülféle gyár-iparágak számára művezetők és oly iparosok képeztetnek, a kik műhelyeket, kisebb gyárakat alapítani s önállóan vezetni tudnak. Az intézetbe rendes tanulók felvételtnek azok: a) kik az iparos tanulók számára szervezett iskola három évi tanulmányát bevégezték s legalább „jó” osztályzatu bizonyítványuk van; b) a ki a gymnasium, polgári- vagy realiskola négy alsó osztályát jó sikerrel elvégezték; c) iparos segédök és mindazok, a kik kellő készütségöket főlvételi vizsgálat útján bizonyítják. A főlvételi vizsgálatok szeptember hó 13. és 14-ik napján lesznek.

A „Képes Családi Lapok” 46. számának tartalma: Ki volt hát? elbeszélés, írta V. Gaál Karolin. (folyt. köv.) — Jenő; költői elbeszélés, írta Szomoró Károly. (vége köv.) — Elvira; beszély, írta ifj. Váncza Mihály. (folyt. köv.) — A baalkjegy; T. Z. után Rácz Lajos. — Á regényt; beszély, írta Wirtzfeld Béla. (folyt. köv.) — Heti tárcza. A központi személy-pályaház; írta Sönger János. — Pusztai élet, írta Kőszeghy Géza. — Krim felsziget körül; közli Váci J. (folyt. köv.) — Képmagyarázat. — Mindenféle. — Képeink: A felsült tolvaj. — vasárnapi vadászok. — Romeo és Julia Lorenzo előtt. — Melléklet: A „San Sebastian” című regény 81—96 oldala. Mai számunkhoz van mellékelve a „Nővilág” augusztus havi száma. — Előfizetheti: Méhner Vilmosnál, Budapest IV. ker. papnövelde-utca 8. sz. Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 krajczár.

A nagyrocei államilag segélyezett s műasztalos tanmühelyvel kapcsolatos hat osztályú polgári iskolában a jövő tanévre való felvételek szeptember hó 1-étől 3-ig fognak eszközöltetni. A rendszer tanítás 4-én veszi kezdetét. Az első osztályba oly növendékek vétetnek be, kik életük 9-ik évét betöltötték s kik az elemi iskola negyedik osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassággal bírnak s ebbeli ismereteiket felvételi vizsgálat útjára igazolják. A negyedik osztályba belépő tanulók beléphetnek a tanintézet kebelében felállított műasztalos tanmühelybe s ezen iparágat az iskola IV., V. és VI-ik osztályában kiszabott tantárgyak tanulása mellett megtanulhatják annyira, hogy onnan a polgári iskola hatodik osztályának bevégeztével mint iparos segédek léphetnek át az illető iparos mühelybe.

Elvitte az időtlen gyermek. A Rimavölgynek egyik legfelvilágosultabb helységében történt e napokban, hogy egy ott lakó, regóta rossz hírből álló férfi és nő észrevette, miszerint egy gazdának 100 forintot adta a lányát. Erre a kinkostársnő a gazdának már idős és férjnél levő leányát ostrom alá fogta s ismervén annak hisztériáját, azon gyermek által is nehezen hihető mesével altatá el, hogy kérje el a lányát a 100 forintot, ő majd azzal a fent említett férfival elfogja azt vinni a geryói hercegi uradalom erdejébe, a hol egyedül csak általok ismert helyen van egy odvas fában laknak azok, kik előtt halomban hever a sok kincs, a kiknek ha 100 forintot adnak, azonnal 10 forinttal megtoldva nyújtják azt vissza. Az asszonyt az ajánlott tiz forint-e, vagy a bolond mesé elkábította és anyjától elkérve a 100 forintot, átadta a leleményes nőnek, a ki a cizkos férfival rögtön utra indult, de nem a dobri erdőbe, hanem a dobri koresmába s ott két napig dobozdván Rimaszombatba mentek, honnan a nő selyemruhával tért haza. Az elámitott asszonyok reszkette vallák meg a gazdának bűnökét s má már a férfi szitkozódik, a feleség atkozódik, a leány szégyenkezik, a két cizkos pedig a rimaszombati börtönben várja megérdemelt büntetését. — a környéken pedig, a kinek csak ez bolond história fülébe megy, egy jót mosolyog rajta.

Egy gyakorlott, 38 éves, nős véczellér — a legjobb bizonyítványokkal ellátva — helyét Nógrádmegyében ohajtaná átvenni, felkérnek tehát az illetők, a kiknek ilyenre szükségük volna ez iránt kiadólhivatalunkhoz fordulni.

„Pesti Hírlap”-ot, mely ez idő szerint a legértelmesebb magyar napilap s mely a legkiválóbb publicistikai és sziprodalmi erőket egyesíti maga körül, melegen ajánljuk a magyar olvasó közönség pártfogásába, mint oly demokratikus lapot, mely nem szolgál egy pártot sem, csak a magyar állam és nemzet ügyét s e szerint mindenki pártkülönbség nélkül élvezheti. A „Pesti Hírlap” tekintve nagy terjedelmét — mindennap tizenhat, vásár- és ünnepnapokon husz-huszonnégy s hétén és hétvégén tizenkét oldalón jelenik meg — ma a legolvasottabb lap is. Negyedévre 3 forint 50 kr.; egy órára 1 forint 20 kr.; tehát csak 20 krral drágább, mint a legkisebb néplapok, melyeket terjedelmre négyszeresen mul felül. Gazdag napirovatain kívül folyton két regényt közöl; naponta két-három tárcát hoz; színházi, távirati napilap rovata bővebb, mint a legnagyobb lapoké, melyekkel jól értesültség dolgában is kiállja a versenyt. Bővebb a komoly politikus ép úgy megéri a neki való olvasmányt, mint a szép író lahat kedves nők, kiknek drámatudásukkal és hitelekint zeneielléklettel is kedveskedik. Vezérezik: Beksies Gáspár, Török Kálmán, Pesty Frigyes; tárczáit karezoletait: Mikszáth Kálmán, Tóth Béla, Váradi Antal, Jakab Elek, György Vilmos, Könyves Tóth Kálmán, Hilady Árpád, Rudó Antal, Király Emil, Sziklay János, Mirkó Izidor, Csákoray Lajos s általában az öregebb és ifjabb írók közül a kiválóbbak szolgáltatják. Valóban méltó a pártolásra. A kiadólhivatal (Budapest, V. Nádor-utca 7. sz. Légrady testvérek) levelező lapon nyilvánított ohajra mutatóvanszámokat egy hétig ingyen küld.

Színház.

Nem mindennapi bátorsággal kell dicsékednie a színházigazgatónak ki társulatával nálunk akar hódítani. Volgyi, Hubai, Miklósi és Gáspár bukása intő példaként szolgálhatott minden kétséges kimenetelű vállalkozással szemben. Igaz ugyan, hogy „Bosko” ur szelleme rég megszűnt kisérteni közöttünk, nagy hanggal hirdetett magas művészetének látatása miatt már nem ostromoljuk a pénztárt (ő, felejtetlen Bosko!) azok a gép-mozgatta bábo, meg ott a piacz közepén, talán már soha nem fogják többé gyönyörködtetni a tolongók szemét (ő, pártalan művezető!) s így a látványosság még birhat varázsszal e helyen, hol csepürágók, elzüllött lovarok, panorámák mindig igen jól érzik magukat, még is valódi meglepetéssel tekintettünk e hó 9-én egyik falragaszra, mely egész szerényen, minden előleges dob- és trombita szó nélkül hirdette Saághy Zsigmond operette színházának első fellépését a „Kisasszony feleségem”-mel. — Öszintén szólva, ennek az egész váratlan megjelenésnek kedvezőtlen fogadtatását lehetett előre látni, mert városunk közönségének csak igen kis része az, mely a színi előadásokat még akkor is látogatni kész, ha egészen ismeretlen alakok s nevek igyekeznek lekötni figyelmét. A bemutató darab pedig nem célszerűen lett választva azért, mivel ugyanezt Jakab Lajos társulatától igen jó erőktől s díszes kiállításban volt alkalmunk látni s hallani. — Nos, hát Saághy ur jelszava bizonyosan: „Bátraké a szerencse!” és igaz van, ha szerencsének akarjuk nevezni az első előadásokon jelölt elismerő nyilatkozatait, melyek után kellett hogy társulatának működéséről közönségünk napról-napra szelesebb körben vegyen tudomást. — Magunk is örömet jelezünk a nényt, miszerint közönségünk érdeklődését az igazgató és társulata fáradozásainak sikerült felkeltetni legalább annyira, hogy a kedvezőtlen jóságot bekövetkeztéről ma már egyik részről sem kell tartani. — Ez eredményre igazgató és társulat már is bírni lehet, s így nem szorult arra, hogy toborzóijává szegődjünk.

Színi tudósításunkat a „Furesa háboru”-val kezdjük, (írta Zell és Gené, fordította Fái I. Béla és Evva Lajos, zenéjét szerze Strausz János) mely itt először e hó 16-án adatott — felig tett ház előtt. — Valóban nagyobb közönséget érdemeltek volna azok, kik e bohózat inkább mint vig dalművésce — operette — színrehozatalával sok jó hangot, ügyes játékot összpontosítottak, hogy feleddessék a szöveg ürességét, mely egyéb iránt kivétel nélkül minden hasonló műnek egyik arnyoldala. — Röviden ez a szöveg: A carrarai hercegnő (Szerémfalviné) háborúba keveredett a genuaiakkal, kik lim-

burg várát elfoglalva tartják. A hercegnő özvegy unokahuga (Erdei Berta) ábráit öltve, kémlélni megy az ellenséges tábor, hol esacska rokonával találkozik (Szerémfalvi) ki időközbenegy harlemi tulipán kereskedőnek (Tisztai Miksa) s ennekujével (Pálffy Nina) hadi fogságba esett. Ez a csacska ur csakhamar el is árulja, az ellenséges hadvezérnek (Szerémfalvi) hogy a limburgi hercegnő a carrarai hercegnő hűségének kezeit közvetítő által — per procura — megkéri a szándékozik, sőt azt is, hogy az özvegy grófnő kémlélni jött. E grófnő sokkal szebb, hogy sem lágra ne gyujtsa a tüzes genuait, ki, mint megbízott, csakugyan oltárhoz lép s a szép fogoly szabadságát azonnal vissza adja, sőt a hercegnőnek öltözöteti tulipán kereskedő társaságában szeret éjti, hogy a carrarai várba, melyet csak nők védelmeznek, bejuthasson, hol csakhamar kislul ugyan az alakoskodás, de mert a grófnő által viszont szerettetik, az egész esin boldog és végleges egybekeléssel végződik. E darab zenéje egyike a legkedvesebbeknek, noha sok van benne, a mi a „Gerolsteini nagyhercegnő”-re emlékeztet, de a kifogástalan ének, ugy a magán énekesek, mint a karok részéről, vidéki színpaltról alig hagyott fel valami kívánni valót. Különösen kiemelendő Erdei Berta, ki általában, Pálffy Nina és Tisztai, ki főleg az utolsó kettőben ugyszólván elragadta a műértőket ugy kedves játékaival, mint kifogástalan énekeivel. Színi szintén jól énekel s ha játéka könyvedebb s több színpadi othoaságról tanusodik, nagyobb részt követhet vala az elismerésből is. Kétségtelen ugyan, hogy kissé diszesebb, egy hercegi udvartartáshoz kissé mőtöb kiállítás csak emelte volna az előadás sikerét, de hát vidéken egy kicsike színpad keretében többet e részben is csak akkor várhatnánk, ha a közönség — különben ezuttal is teljesen kiérdemelt — pártolása szebb diszletezést fog lehetővé tenni.

17-én „Árva Zsuzka”, Lukácsy Sándor 3 felvonás népszínműve került színi, a czimszerepben Erdei Berta-val. E darab egyike Lukácsy leggyengébb műveinek, annyira, hogy legalább mi az egész előadás alatt nem tudtuk megtalálni azo cselzatot, mely minden színműnek elengedhetlen alapvonása. Az alakok eselekményeiben alig van olyan összefüggés, melyből az eszme érthetően kidomborodhatnék, talán azért, mert jellem-szerapei inkább egymás fölé emelkedni, mintsem a eselekmény okzerü lebonyolítására vannak hivatva s ebben találjuk okát annak, hogy az alakok mulatságos helyzeteket, avagy drámai jeleneteket teremteni nem tudnak. De sok e darabban a felesleges, mi hosszra nyújtja az előadást, hátrányára van még azo kevés jó gondoltnak is, mely benne néhol egy pillanatra figyelmet kelteni tud. Ilyen darab mindig és mindenütt háttalan marad, bármily odaadással igyekezzenek is azt a szereplők megmenteni. Hogy mi vezette Mike János földes urat (Tisztai Károly) ki a bukás szélére gazdag nőt keres, arra, hogy Árva Zsuzkót nőül vegye, miéle becső indok vezette nejt ismét felvenni rongyait akkor, midőn mostoha leánya (Fábianné) érdekében férje elcsaszvát Bódner Pali (Tisztai Miksa) iránt legyőzni utóljára megkísérti, s hogy mind ebből mi az üdvösséges tanulság, az ép oly kevésbé érthető, mint a Czángár Péter ügyvéd (Fábián) és Torma Gida körörorvos (Színi) labitankodása, kik egymás szemetlen gnyolásával inkább unalmas, semmint mulattató jelenetek okozói, ezeknél sikerültebb, sőt szakszerűsőbb Bielesstein Kóbi árendás (Takoray Lóránd) s neje Eszter (Szerémfalviné), hogy a bonyodalmat megteremtse, de csakis ugy elfogadják magukkal, hogy csaknem idegenekké válnak a környezeten, hol közreműködőik kellene. Ilyen körözetben mit tehetne a hajdani esendő, a jó öreg Bódner András? (Szerémfalvi Béla) ha már mindenki futót veszti, hát kiabál, hogy ő lehessen az előtérben. Így jutunk el a mese végjelentéhez, hol a fiatalok egybekelnek a nélkül, hogy abban eddis is valami elfogadható ok által gátolva lettek volna. Egyébiránt a szereplők jobb darabja érdemes buzgalommal igyekeztek megoldani feladatukat. Erdei Berta egy pár szép dalával, rokonszenves átértett játékaival, Szerémfalviné, Takoray helyes felfogással igyekeztek élvezetes, mulatságos estét szerezni a közönségnek, mely tapsaival most sem fukakodott.

Érdeklődéssel várta közönségünk 20-án a „Lili” előadását is, mint újdonságot (írta Hannequin és Millard, zenéjét Hevre, fordította Fái I. Béla.) De legyen szabad őszintén kimondanunk, hogy azon operettnak színrehozatalaert sem a fordítónak sem az igazgatónak nem tartozunk köszönettel. Az a sok nagyon is vastag s színezett válságos helyzet az a majdnem leplezetlen törekvés neveltségessé tenni magát a szeméretet is, nagyot érezhetővé teszi a esadást, mellyel a nézők legnagyobb része ez estén távozott. Valóban, mi nem vagyunk a világvárosok közönségének izlését e tekintetben is magunkvá tenni, sőt inkább azt ohajtuk, hogy színi előadásaink nem az eltopnut érzékek esiklandozását, de a nemesebb élvek iránti előszeretett fölkelteni, ápolni és kifejtetni tartsa legtöbb feladatának, mert bár távol álltőlünk alszeméremmel ezuttól v-zetve tiltakozni az ilyen és hasonló szellemű darabok előadása ellen, nem tehetjük fel még sem, hogy ildomos lenne oly mű színrehozatala nálunk, melyben a nő egész erkölcsi világa, szerelme van a deszkákon pellengére állítva. Eltekintve a „Lili” e ferde iránytól, ez est nagyban és egészben sikerült. Erdei Berta e napon egy új oldalról mutatta be tehetségeit. Tud gyorsan változatos lenni felfogásban, kiejtésben, játékaiban egyaránt. Elismerésünkkel őt illeti az oroszlan rész, Pálffy Nina rövid szerepében is kedves volt, szinte vártuk, hogy asszonyával együtt haladván az időben, még zavarni fog egy kis vizet. A férfiak közül főleg Tisztai Miksát és Takorai nevet kell kiemelnünk, kik játékaiban s énekekben versenyeztek a czimszereplővel. De a mellékszereplők is díeseretet érdemelnek. A kiállítás szégyensége ellen nem akarunk ismételve panaszkodni.

Ösüörtökön, 21-én Berezik Árpád „Nézd meg az anyját, vedd el a lányát” című vigjátéka lett volna hivatala a meglehetősen telt ház közönségét mulattatni. Mondjuk ki mindjárt, hogy ez egyáltalában nem sikerült még az olyan szorgalomnak sem, minőben e társulat mindenki tagja kitűnő. Ennek oka a darabban keresendő. Legnagyobb hibája a hosszadalmasság, mely nem 3, de 5 felvonásnak is megfelel. Pedig a darab maga igen rövidre összevonható. Téssy Tamás gazdag falusi földbirtokos (Szerémfalvi) unoka öcsesét, Lajost (Tukorai) házasiáni akarja, s kész is megkérni számára barátjának Viskinek (Tisztai) leánya Edit (Fábianné) kezét azon feltétel alatt, ha jó gazdasszonynak találja, mert elve, hogy előbb nézd meg az anyját s ugy vedd el a lányát. De szerencsétlenségére Viskiné (Sághyné) valamelyik fűrdőben

találkozott Lajossal, kiről, mert őt kissé tolokólan szemévegezte, csak léhaságot feltételez: e kedvezőtlen elővélemény az oka, hogy a háztűz-nézőket, főleg Lajost kedvezőtlenül fogadta, s habár Edit mir régibb ismeretség folytán szereti is a kéro, férje pedig határozottan ohajta ez összeköttetést, az egybekelést minden áron meggátolni akarja. E ezébből könyelműséget, kacérságot színléve, az öreg Téssy ellenszenvét magára vonja, aki aztán nem késik figyelmét özvegy Homikínára (Conrad Marietta) fordítani, ez pedig ismervén bogarát, hogy a gazdag vót megszerezhesse, a nagyvilági kényelem szerető asszonyból egyszerre háziassá lesz annyira, hogy az öreg Téssy „a házi erévek ragyogó koronájának” tartja s kijelentel öcsésének, miszerint ha Homikiné leányát Izát (Szerémfalviné) nőül nem veszi, az örökségből kitagadja. De Lajos szerelme szilárd, bátran fogadja a kitagadást; azonban mulótt magának állást keresni menne, megkéri Edit kezét s e határozottság annyira megtetszik Viskínének, hogy jobb meggyőződésre jutva beismeri alakoskodását, mire Lajos esellel rábirja Homikinet is annak beismerésére, miszerint egész jó gazdasszonykodása csak tettetés volt. Erre aztán nem következhetik más, mint szülei áldás. De milyen sokára! E rövidke mesét egészen szükségtelenül ugy elnyújtotta a szerző, hogy csaknem unalmassá lett volna még a legkitűnőbb alakítók keze között is. Színeszínket e tekintetben nem illetheti vád, meglették minden lehető, hogy a figyelmet lekössék, de sikertelenül. Volna azonban egy szerény megjegyzésünk általában s egy különösen, de mindkettő a férfiakhoz. Nevezetesen vidéki modorosságnak tartjuk, ha a színész legtöbb csak kéz-hadonával, avagy egész torokkal igyekszik szavaival nagyobb súlyt kölcsönözni. Ez annál feltűnőbbé es — mondjuk ki — izléstelenébbül veszi ki magát, mirel szekebb a kör, hol mozognia kell. Felfogás tekintetében pedig helytelen, ha a darab hőse, és pedig társalgási darabban olyan alakot mutat be, mely szavaival igazolva nincs. Ez este is láttunk egy gyors beszédű szeleburdit, a helyett, hogy egy kedélyes ugyan, de mélység — ugyszólván — szalonias fiatal emberral találkoztunk volna. Melegség, érzelem a hangban, fiatal hév, de mérsékelttség a mozgásban, sokkal rokonszenvesebbé teszi ez uttal is az ifjú szerepet.

Hivatalos közlemények.

Gömörmege kir. tanfelügyelőjétől.

Körlevél.

1273. sz. — A már 9-ik évében lépő államilag segélyezett nagy-rocei községi polgári fi-iskola mellett megnyílik folyó év szeptember 1-én a sajo-gömöri polgári fi-iskola I. és II. osztálya.

Mivel ismételve tapasztaltam az ezen gyakorlati irányú iskolák iránti tájékozatlanságot, felkérem az iskolázékek elnökeit és a tanító urakat, hogy ezen iskolákat illetőleg a szülőket következőkre figyelmeztessék:

- 1) A polgári iskolába beléphet, ki 9 éves s a 4 elemi iskolai osztályt elvégezte
- 2) A polgári iskola 4 alsó osztályából átléphet a tanuló a gymnasium vagy reáliskola megfelelő osztályába, de elebbi esetben a latin, utóbbiban a francia nyelvöb, melyek tanulására alkalom nyújtatik, tartozik vizsgát tenni.
- 3) A 4 polg. osztályt végzett növendék átléphet tanítóképezdebe, kereskedelmi iskolába, középipartanodába, az orsz. muntarajtanodába.
- 4) Ki a polgári iskola 6 osztályát bevégezte, léphet állami hivatalokba, vasuti gyakornokságra, postai, táviradai, tisztai szolgálatba, számtisztisrege az egyes miniszteriumoknál, városi, pénzügyöri, fogyasztási adói, lottó-, bélyegző és söhivataloknál, megyei iktató-, kiadói- és egyéb kezelői állomásokra, nemkülönben nyerhet alkalmazást az ipari, kereskedelmi, biztosító társulatok s pénzüzeteknél.
- 5) Ki a nagy-rocei polg. iskola 4. osztályától fogva a műasztalos tanmühelybe is beiratkozik, a 6. osztály bevégezte után mint értelmileg mivel s szakképzett iparos-ségé léphet át nagyobb iparos mühelybe, míg a s.-gömöri polgári iskolába a 4. osztálytól kezdve gazdasági és kertészei irányban képeztetnek az erre jelentkező tanulók.
- 6) Ki a 6. polg. isk. osztály befejezése után még tovább is tanulni akar, átléphet a gazdasági-, erdészeti-, állatorvosi intézetekbe.

Ezen sok előnyből kifolyólag világos, hogy míg a költséges gymnasium csak oly fiuknak való, kik el vannak határozva s képesek lesznek akadémián vagy egyetemen tanulmányaikat befejezni, a praktikus irányú pályákra a polg. iskola rövidebb, olcsóbb, s mindamellett helyesebb kiképeztetést nyújt. N.-Röczen könnyíti a megélhetést az olcsó alumnium. S.-Gömörön pedig 60 frtért teljes jó ellátást kapni, mely összeg szorgalmas, szegény tanulóknak az intézet pénztárából kiosztalni rendelt segélyösszegek következtében még kevesebbre apad.

Rimaszombat, 1884. aug. 15.

Gróó Vilmos, kir. tanfelügyelő.

Rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

585. sz. — A rimaszombati kir. törvényszéknél rendszerezített aljegyzői állomásra, mely 500 forint évi fizetés és 100 frt lakpenzzel összekötvé van a m. kir. igazságügy-miniszter ur f. évi augusztus 3-án 25648. sz. a. felhatalmazása következtében pályázat nyitattik. Felhivatnak ennél fogva a pályázni kívánók, hogy szabályszerűen bélyegzett és szabályszerűen felszerelt folyamodvényaikat, az életkor, eddig viselt hivatal, és a hivatalos nyelven kívül, a tót és német nyelvismeret okmányilag igazolandók ezen pályázat a hivatalos lapban 3-ik közzétételétől számítandó négy hét alatt az ügyv. szab. 5. §. értelmében ezen kir. törvényszék, elnökségnél annál bizonyosabban nyújtsák be, mert ellenében a folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak. Rimaszombat, 1884. augusztus 6-án.

Török János, kir. tszéki elnökhelyettes.

Szerkesztői üzenetek.

N. K. Sorát ejtjük annak is. Üdvözlét.
V. L. Az ilyen erős természeti dolog csak akkor közölhető, ha biztos alapon nyugszik; ha ezek kezei között vannak s érték a felelősséget elvállalja, szívesen.

Felelős szerkesztő: Bodor István.

A t. cz. vidéki szülők figyelmébe.

3-4 gymnasiális tanulónak tisztességes lakást és élelmezést ad előnyös föltételek mellett **Uthy Antal** rimaszombati kántortanító. (Lakása: Főter-utca 1. sz.)

Haszonbéri hirdetmény.

A rimabrézói közbirtokosság italmérsi joga, vendéglő, mészárszéki épület és állással együtt — az 1885-ik év januárius 1-ső napjától számítandó három évre — a Rimabrézón folyó évi **szeptember hó 22-én** délelőtti 10 órakor tartandó árverésen haszonbérbe fog adadni. Bérleti szándékozók 200 frt bánatpénzzel jelenjenek meg.

Haszonbéri feltételek alólirottánál Rimabrézón és Marton János ügyvéd úrnál Rimaszombatban megtekinthetők.

Boczkó Dániel,
közbirt. igazgató.

2-3

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szíves tudomására hozni, miszerint helyben (Stelkovics-féle házban) mint önálló építész telepedtem le. Hivatkozva a több évi gyakorlatomra, azon szerencsés helyzetben vagyok, mind e szakmába vágó követelményeinek pontosan megfelelni, valamint a n. é. közönség reám bízott munkáknak solid kiviteleteiről, valamint jutányos áráról biztosítani.

Teljes tisztelettel
Pitta Lipót építész.

2-2

Árverési hirdetmény.

Jolsva rendezett tanácsu város tulajdonához tartozó királyi kisebb haszonvételek és pedig:

Négy városi és négy magánépületben nyitható italmérsi jog;
Mészárszék hozzá tartozó jégverem- s vágóhíddal;
Melegvízi- és alsó-malom;

Vásár- és helypénzszedési jog; nemkülönbén a város tulajdonát képező Fürdőhelyiség az ott gyakorolható italmérsi joggal — a szeszárulás kivételével — s a fürdőhöz tartozó kerttel 1885. évi január hó 1-től 1887. évi december hó 31-ig terjedő három évre **folyó évi szeptember hó 2-án** Jolsva városházának tanácsstermében megtartandó nyilvános árverésen berbe adadni fognak; megjegyeztetvén, miszerint a malmok esetleg 6 évre, a fürdőhelyiség pedig magánjegyzmény útján is bérbe vehetők.

Az árverési feltételek alólirott polgármesteri hivatalnál bármikor megtekinthetők. — Kelt Jolsván, 1884. aug. hó 14.

2-3

Remenyik Ede polgármester.

Hirdetmény.

A pelsőczyi közbirtokosság tulajdonához tartozó vizimalom 1885-ik év január 1-től 1887. év december végéig terjedő három évre folyó 1884-ik év szeptember hó 1-ső napján pelsőczón a városházánál nyilvánosan, árverés útján bérbe fog adadni. Az árverési feltételek alólirottánál megtekinthetők.

Kelt Pelsőczón, 1884. augusztus hó 1-én.

3-3

Fridrik Vilmos,
közbirt. igazgató.

Juh-eladás.

Herczeg Coburg Fülöp ő kir. fensége baloghvári uradalmában 1000 darab tenyésztésre alkalmas merinófaj anyajuh és ürü eladó. Venni szándékozók értekezhetnek az uradalmi tisztartósággal Rimaszécsben.

Rimaszécs, 1884. július 14-én.

6-6

A hercegi tisztartóság.

Hirdetmény.

3288. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Weisz Frigyes** végrehajthatónak **Molnár Mihály és neje** végrehajtást szenvedő elleni 88 frt 78 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő, Rimabrézón községben fekvő, a rimabrézói 18. sztkvben foglalt Molnár Mihály nevének álló $\frac{1}{4}$ urb. tekkülsőségre 691 frt. és 53/a. 53/b hrszám alatti beltelek s épületekre az árverést 160 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi augusztus hó 27-ik napján d. e. 10 órakor Rimabrézón a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a külsőségre 69 frt 10 krt, a beltelek s épületekre 16 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kir. törvényszék mint tekkönyvi hatóság Rimaszombatban 1884. évi július hó 4-én.

Török, kir. tszéki elnök.

Gubics árverezés.

889. sz. — Rimaszombat város tulajdonához tartozó tamásfali és apáti — mintegy 910 k. hold — erdő területén található ez évi gubaes termés a folyó évi augusztus hó 29-én délutáni 3 órakor a városháza tanácsstermében tartandó nyilvános árverésen el fog adadni. Kikiáltási ár 576 forint. Bánatpénz 100 frt.

Az árverési feltételek addig is a hivatalos órák alatt a jegyzői hivatalban megtekinthetők. Kelt Rimaszombat város tanácsának 1884-ik év auguszt. hó 22-én tartott üléséből.

Hamaliár Károly, h. polgármester.

Előnyös kereset.

Kereset Minden állásu személyek **állam és dijsorsjegyek havi lefizetés melletti eladására** (az 1883. évi XXXI. törvényezikk alapján) **mindenhol** előnyös feltételek alatt felvételnek. Ajánlatok küldendők: **A fővárosi váltóüzlet-társasághoz Budapest. 3-6**

Hirdetmény.

A Pelsőcz város tulajdonához tartozó „Fényes“ czimű vendéglő italmérsi joggal s a vásár helypénzszedési jog: továbbá a Pelsőcz város, s örökvevő lakosok tulajdonát képező „Sajóparti“ vendéglő italmérsi joggal az 1885-ik év január hó 1-től 1887-ik év december végéig terjedő három évre folyó 1884-ik év szeptember hó 1-ső napján Pelsőczón a városházánál nyilvános árverés útján bérbe fog adadni. Az árverési feltételek a városi jegyzői hivatalnál megtekinthetők.

Kelt Pelsőczón, 1884. augusztus hó 1-én.

3-3

Szarvas János
városi főbíró.

Uj étkező helyiség.

Alólirott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy f. évi szeptember hó 1-én a Felső-Rimasoron levő Benyo Lajos-féle udvarba hurezoikodom. Azonul ott bárkinek szívesen szolgállok havi fizetés (abonnoment) mellett ugy a háznál, mint házon kívül a legizletesebb ebéd- és vacsorával a legjutányosabb árak mellett.

Szíves pártfogolását kérve a n. é. közönségnek maradtam teljes tisztelettel

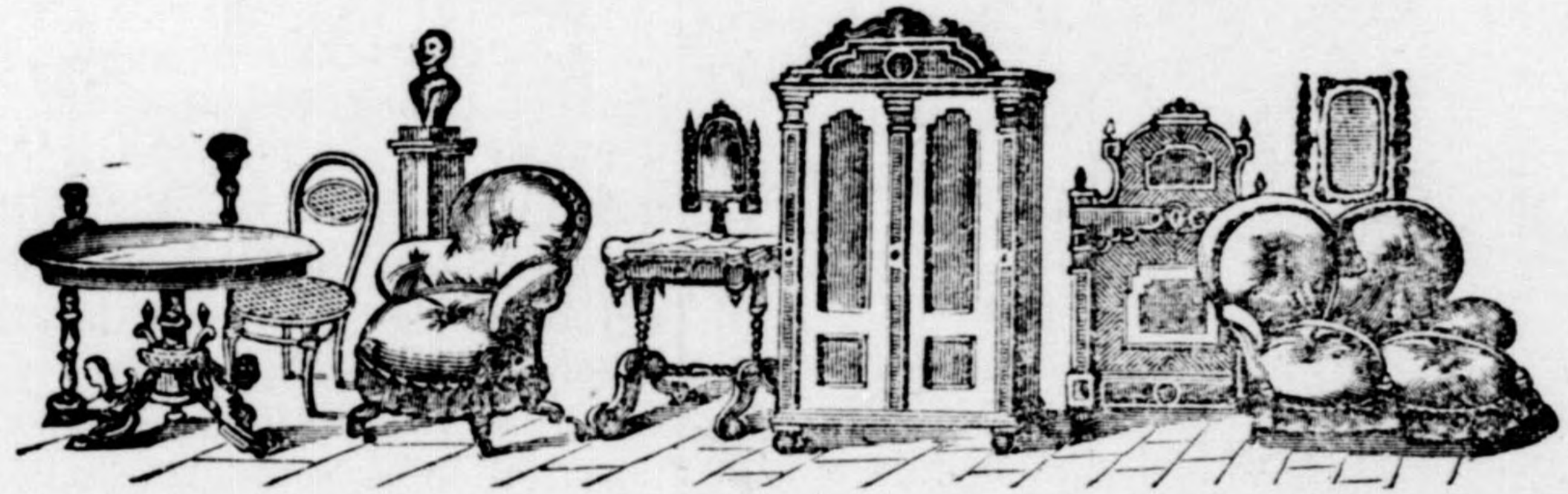
Rimaszombat, 1884. aug. 20.

Ludvig, vendéglős.

SÁRKÁNY bizományi butor-csarnoka

teljes lakberendezések részére

Budapest, Gizella-tér 3. sz. I. emelet, a Deák-Ferenc-utca sarkán

ajánlja a főváros asztalos és kárpitos mesterek közreműködésükkel egyszerű választékban elhelyezett urasági, salon-, ebéd-, háló- és fogadó-termek butorait, mindenemű polgári kiházasításokra igen alkalmas egyszerű butorzatot és dús készletben atlasz, selyem, bársony, crepp és juttaszövetekből legizletesebben elkészített salongarnitúrákat rendkívüli olcsó árak mellett. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek. — Vidéki megrendelések 10% előleg beküldése mellett teljesítetnek. Csomagolásért 4%.

Makk és gubics árverezés.

Fülöp Szász-Coburg-Gothai herceg ő királyi fensége Baloghvári és Deronesényi uradalmának erdeibe az ez idei makk és gubics termés folyó évi szeptember hó 4-én Felső-Baloghon az uradalmi számtartói hivatalnál nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek fog eladatni. Az árverezési feltételek az alulirt erdőhivatalnál megtekinthetők.

1-2

Fülöp Szász-Coburg-Gothai herceg Baloghvári erdőhivatala Meleghegy, 1884. augusztus hó 20-án.

Hirdetmény.

3024. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Fridrik Vilmos** mint a pelsőczyi magtár igazgatója végrehajthatónak **Balog Erzsébet s társai** végrehajtást szenvedők elleni 14 frt 60 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Horka községben fekvő a horkai 45. sztkvben foglalt $\frac{3}{8}$ urb. kölsőségből Balog Julianna és Erzsébet $\frac{3}{8}$ rész jutalékára 795 frt, a horkai 174. sztkvben foglalt Elek Márton és neje Balog Mária, Balog Erzsébet és Ötvös János nevének álló 144. 145. 146. hrsz. alatti beltelek s épületekre 207 frt, és a horkai 166. sztkvben foglalt Elek Márton s neje Balog Mária, Balog Julianna és Erzsébet s Ötvös János nevének álló 315 hrsz. alatti kertre az árverést 17 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi szeptember hó 22-ik napján d. e. 10 órakor Horka községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a horkai 45. sztkvben birtoknál 79 frt 50 krt, a horkai 174. sztkvben birtoknál 20 frt 70 krt, és a horkai 166 sztkvben foglalt birtoknál 1 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint tekkönyvi hatóság Rimaszombat, 1884. évi június hó 24-én.

Fornét, kir. tszéki elnök.